

predstavila se je najmlajša hčerka nadučiteljeva milostljivega gospodu z mičnim šopkom in ganljivim nagovorom. Srce mi je od veselja ploskalo, ko sem gledal ta ganljivi prizor. Hvalo priznavamo našim vrlim Rošenskim fantom, kateri so tudi tamkaj v čast mil. knezškofu lep slavolok priredili z napisom: »Na srečno svidenje«. Vsa čast tudi g. gostilničarju Simonu Fras-u, po domače »Tamboru«. Le-ta je takrat na svoji gostilni na vsa okna in vrata izobesil same slov. zastave ali trobojnice. Živio! Vzglede bi si naj vzel oni gostilničar v Loki, po imenu Kōk, kateri še vedno nad svojimi vrati prodava »Eugenbau-Weinschank«. Njegova misel je, da drugače ne more svetu pokazati, da zamore nekaj nemški krokati, kar se je baje naučil tam gori v rajhu, ko je za hlapca služil. Dne 31. maja tresčila je strela in ob enem tudi vnela poslopje Jurija Klajnskega v Zatoľičah. Gospodinja bila je v tem trenutku v kuhinji pred ognjiščem, ter jo je strela dala ob vso zavest in so jo zato naravnost v bolnišnico v Ptuj izročili. Omenjeni bil je zavarovan pri zavarovalni družbi »Unio catholica«. Škoda se je precej naznanila osrednjemu ravnateljstvu in g. generalni zastopnik iz Gradca došel je na lice mesta ter škodo prečeval in v kratkem času je poškodovani, skoz našega zastopnika g. Josipa Šnudrl, vso zavarovalno svoto prejel. Priporočuje se ta zavarovalnica ter ona le katoličane, oziroma njih imetje, stalne in premične reči proti požaru zavaruje prav po nizki ceni. Kdor ni katoličan, ne more si tudi svojega imetja pri ti zavarovalnici zavarovati. Opomnim tedaj še drage rojake, naj se blagovolijo obračati, ako si hočejo pri katoliškem društvu zavarovati svoje imetje, do Josipa Šnudrl, zastopnika »Unio catholica«. Prepriča se lahko vsak, da je omenjeni zastopnik pripravljen vselej ponudbe reševati in pojasniti dajati. Tedaj po geslu: svoji k svojim!

Iz Ptuja (Zborovanje.) Kakor je znano, je imela ptujška »podružnica sv. Cirila in Metoda« svoje zborovanje v Podvincih pri Ptuj. Mnogo ljudstva se je zbralo. Bilo nas je več stotin. Prišli so posestniki iz bližnjih vasij, celo iz Sv. Marka. Prišla je tudi ptujška slov. gospoda v obilnem številu. Med njimi omenjamo g. c. kr. notarja Ožgan-a in Koser-a, advokata dr. Horvata in zlasti izborna slovensko rodbino Planinšekovo. Videli si med drugimi tudi odlične goste. Tako so nas počastili profesor Lilek iz Serajeva, profesor Krambergar iz Dunaja, nekateri č. gg. duhovniki in mnogi vrli gg. učitelji iz bližine. Narodni Podvinčanje okrasili so za to svečanost svojo vas. Hiše, opletene z vencji, dva slavoloka, vihrajoče zastave — vse to je iznenadilo oko. A premile narodne pesmi iz čilih zrl vaških deklet in fantov so pojile uho. Pri vходу v vas pozdravil je član občinskega odbora vse došle goste. Pevci ptujške čitalnice zapeli so »Lepa naša domovina!«. Mej glasnimi živio-klici prišli smo do drugega slavoloka z nadpisom »Dobro došli!«. Tukaj sta podarita fant in deklica dosedanjemu predsedniku ptujške »Podružnice sv. Cirila in Metoda«, preč. g. o. B. Hrtič-u lep šopek s primernim nagovorom. Vaška dekleta in fantje so zapeli dve narodni pesmi. Nad nami so palopale slov. trobojnice, a nad zborovališčem vihrala je dolga cesarska zastava. Pri zborovanju je pozdravil predsednik vse pričujoče prav srčno. Pevci so zapeli in ustal je slavnostni govornik, č. o. Konrad Stazinski. V navdušenem govoru opisal je življenje in delovanje sv. slovenskih bratov, katerih ime nosi naša družba. Vmes je vpletal poučne opomine. Med drugim je razložil ljudstvu, da se deli veliko slovansko deblo na veje. Ena skrajna veja smo mi Slovenci. Povedal je gospod govornik, da luč Kristusove vere gori sedaj vsem Slovanom, ki štejejo čez 100 milijonov duš, a pred prihodom slovanskih apostolov

ležala je v srcu slovanskih narodov tema malikovalstva vsaj pri veliki večini. Sklep govoru so bile besede nepozabnega škofa Slomšek-a, naj cenimo, častimo in ljubimo lepo svojo materinščino. Glasna pohvala odškodovala je gospoda govornika za velik trud. Na to je razložil gospod dr. Brumen pomen, namen in osnovo »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Oglasilo se je 78 novih udov in tako šteje sedaj Ptujška »Podružnica sv. Cirila in Metoda« 124 udov. V denarju se je nabralo pri vpisovanju udov čez 50 gld. Pri volitvi izbrali smo si novega predsednika, č. o. Konrada Stazinskega, kajti dosednji predsednik ne more več izvrševati posla, ker je oddaljen od Ptuja. S petjem je končal shod. Sedaj so se začeli navzoči prosteje gibati. Solnce je zašlo za sinjim Pohorjem, ko smo odhajali od prijazne vasi. Vrli Podvinčanje, zapomnite si, kar ste slišali preteklo nedeljo. A Vi, posestniki iz drugih vasij, pravite svojim mlačnim sosedom, kako naj ljubi Slovenec svoj jezik, v katerem mu je mati prepevala pri zibel, v katerem ga je učila spoznati Boga in v katerem bodo za nas molili pozni vnuki, ako jim ohranimo slovensko govornico. Možje Slovenci, cenite, častite in ljubite slov. besedo, katero govorite od zibe do groba, Vi in Vaši otroci in Vaši znanci in v kateri bodo molili za Vas še pozni potomci!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Gotovo je, da odstopi minister dr. Pražak in to je, brž edino, kar so dosegli Mladočehi. Naslednika pa dr. Pražak ne dobi, ker vlada ne mara stopiti v dotiko z mladočeskimi poslanci in dr. Pražak je bil tako zvan minister-rojak t. j. »zaupni mož« za česke zadeve. — Nemški minister-rojak, grof Kuenburg pa je dobil čast tajnega svetovalca Nj. veličanstva. Tehtnica se torej vidno nagiba na stran nemških liberalcev. Tudi to si lahko mladočeska stranka zariše na svojem rovaši.

Štajarsko. V deželni šolski svetovi dela se prav na tihem na to, da dobimo po naših trgih in mestecih čisto nemške ljudske šole. Na tak način se vzviša število šol, za katere mora cela dežela plačevati in kar je še huje, prepir med slov. in nemškutarskimi prebivalci se ne zatne, marveč vtrdi tako, da ni več upanja, da se kedaj konča, kajti dve šoli v malem trgu od kod dobite otroke? Gotovo le s tem, da se vabi slov. deca v nemško šolo, sicer bi le-ta bila k malu prazna.

Koroško. Nekaterim gospodom v Celovci mrzi, da se je ljudij na deželi, ki ne znajo nemški; zato delajo sedaj za šole, se ve, da nemške, celo visoko v planinah, tako v Ukvalih in sedaj že neki tudi v Selah. Tje je celo deželni predsednik se podal gledat, ne kaže-li postaviti jim šole. To je nesrečna misel, kajti ondi so hiše raztresene daleč po planinah in otrokom bi celih tri četrt leta ne bilo moči priti do šole. — Volitev poslanca v deželni zbor na mesto P. Laxa se vrši dne 20. avgusta; ni dvoma, da se izvoli kdo iz »bauernbunda«, torej nemškutar.

Kranjsko. »Tiskovno društvo« v Ljubljani si je kupilo hišo in je svojo tiskarno une dni prestavilo vanjo. To je velik napredek v kratkem času. — Ako pojde deželni predsednik, baron Winkler v pokoj, pride na njegovo mesto neki za gotovo iz Gradca c. kr. dvorni svetovalec, grof Chorinsky. Slovenec ni, a zna slovanski ter je na glasu dobrohotnega uradnika, ali je za Kranjsko pa to že zadosti?

Primorsko. Notranje ministerstvo je odobrilo

načrt, po katerem se naj nekatere reke uravnajo, v prvi vrsti Soča, ki dela spomladi veliko kvara, ako sneg naglo skopne. Stroškov se računi na 50.000 fl., ali izplačajo se po malem, v petih letih. Ravnatelj na kmetijsko-kemiskem poskuševališči v Gorici, g. Ivan Bolé je dobil red železne krone.

Tržaško. Kako so se laški capini zagrizli v sovraštvo do slov. ljudstva, vidi se iz tega, da jim ni volji, ker stojijo slov. kmetje pred cerkvo sv. Antona, kedar čakajo na službo božjo. Naši ljudje so jim kar »lenuhi«; da pa laški »facchino« polegne, kjer se mu zazdi, tega pa ne vidi nihče. — »Solska vrtea«, katera vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu in v Rojanu, sta sklenila slovesno za to poletje svoje poučevanje.

Hrvaško. Mesta so za vsak narod važna in narod brez mest ne more se vspeti do večje veljave. Hrvaško ima v celem kacic 20 mest, ali nekatera so jako majhna, bolj trgu, kakor mestu podobna. Čez 10.000 prebivalcev ima le četrto mesto: Zagreb, Osjek, Zemun in Varožjin. V vseh mestih prebiva pri 28.000 Nemcev in 6000 Madjarov poleg 112.000 Hrvatov.

Ogersko. Novi minister za trgovino, Bela pl. Lukacs je našel veliko dela iz zapuščine svojega prednika, vpraša se samo, bode-li mu kos in še posebej, če bode denarja za naprave, katere je izmislil pok. Baross v povzdigo madjarske trgovine. Desna roka je novemu ministru drž. tajnik Jožef Tarkovich.

Vnanje države.

Rim. Nuncij ali poslanik Nj. svetosti Leona XIII. na Dunaji, Galimberti pride v Rim za kardinala Rimske cerkve in na Dunaj posljejo sv. oče poslanika v Monakovem, Agliardija. Galimberti gre že v tem meseci iz Dunaja.

Italijansko. Ker bode v Genovi velika Kolumbova razstava, poda se tje tudi kralj Umberto in najbrž tudi kraljica Margarita proti koncu tega meseca. — Minister za uk prevstvarja poučevanje na gimnazijah, za grščino ne bode več prostora, več časa pa dobi nova zgodovina, le-to je menda edino v novem načrtu hvale vredno.

Francosko. Med anarhisti je v Parizu največ Nemcev in se ve, da to le neti sovraštvo do Nemcev pri francoskem ljudstvu, katero že od nekdanj Nemcev ne mara. — V mestnih zastopih že službe niso več, kakor prej, častne, ampak njih udje dobivajo že v večih mestih gotovo plačilo — na stroške svojih volilcev.

Angleško. Gladstone še ni vesel svoje zmage pri zadnjih volitvah, kajti huda bolezen ga tare, vendar pa je upanje, da ozdravi ter stopi na čelo novi vladi. Za katoliško cerkev in za irsko ljudstvo je Gladstone veliko bolj, kakor je bila dosedanja vlada.

Nemško. V tem, ko biva cesar Viljem na angleški zemlji, ščuje stari Bismarek marljivo zoper njegovo vlado in tako tudi zoper cesarja, posebno v Jeni je starec skorej na ravnost govoril zoper njega. — Da se o nedeljah ne vsprejme več blago na železnice, to je sedaj že gotovo in dobro, kajti kdor ima poslati kako blago, stori to lahko v delavnih dnevih. Na Nemškem imajo po takem, vsaj na železnicah, ljudje v resnici več počitka, kakor ga imajo pri nas, da-si nismo brez postave »o nedeljskem počitku«.

Rusko. Kolere še ni konec, ampak samo dne 29. julija je v raznih krajih za-njo 1482 ljudi vzbolelo, 971 pa umrlo. — Ruski listi tajé, da bi bila vlada kedaj podpirala ljudi, ki so umorili bolgarskega ministra Belčeva.

Bolgarsko. Čvefero morilcev, ki so obstali, da so bili več ali manj krivi pri umoru ministra Belčeva,

so uni teden obesili; za Milanova je prosila celo sodnija pomiloščenja, toda Stambulov je ni uslišal, temveč on je napisal na prošnjo: »Izdajalcu domovine ni milosti!«

Srbsko. Radikalna stranka je izgubila precej zaupanja na deželi in najbolj zato, ker je napravila dolgé, ne da bi se znalo, za kaj da jih je bilo treba.

Tursko. Zoper kolero se postavlja tudi turska vlada, ali nihče nima prav zaupanja v nje naredbe. Doslej pa v deželah, kar jih je pod tursko oblastjo v Evropi, se vendar-le ni bilo te bolezni.

Afrika. V državi Kongo so domačini umorili francoskega častnika, ker je prišel čez reko Hollakoto pa ni imel za to pravice. Iz tega pa se začnó lahko hude praske, iz kraja v besedah, potem pa mogoče, da tudi z meči.

Amerika. V republiki Venezueli ne morejo se zjediniti, koga naj volijo za predsednika. Doslej ima vso oblast nek Ciespo v rokah, poleg njega pa se ponuja še sestero mož za to »časno« službo.

Za poduk in kratek čas.

Kako so Prusaki rešili Joška.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Moravska Tribava je malo mestece; toliko, kakor Celje. Mene so nastanili v jednonastropni hiši pri nekem tkalcu. S tem rokodelstvom se peča večina prebivalcev. Bilo nas je šest vojakov; med drugimi tudi desetnik. Od kraja smo stanovali vsi vkup pri tleh. Ko sta pa izvedela gospodar in gospodinja, da sem bil jaz dijak, moral sem v prvo nadstropje. Tovariši, posebno desetnik, so me zavidno gledali zaradi prvega mojega povišanja. Jedel sem z gospodarjem in dobil lepo postelj.

Kakih deset dni smo ostali v prijazni Tribavi. Preživel sem najlepše dneve vojaškega svojega življenja. Res smo se morali mi »regruti« dan za dnevom večbati v orožju; res nam je delalo snaženje obleke in oprave mnogo sitnosti; hoditi nam je bilo tudi pogostoma na »prefel«; ali vse to se mi je zdelo sedaj le zabava. Čutil sem se popolnoma domačega. Gospodar in gospodinja sta ravnala z menoj, kakor s svojim sinom.

Zvečer smo navadno malo posedeli in se razgovarjali o vojni in domovini. Pravil sem jima, kako hudo se godi nam Slovincem, ker imamo do malega samo tujo gospodsko, ki zaničuje naš jezik in nam vsiljuje nerazumljivega; vrhu tega živi med nami mnogo nemčurske smeti, ki opravlja najgrši posel, to je, da izdaja in sramoti domovino našo. Ljubezniva moja gostilnika sta bila iskrena Slovana, toraj sta me kaj dobro razumela. Čudil sem se posebno gospodnji, ki je vroče branila svoj narod. Mislil sem si, ko bi bile slovenske naše žene takšne, sesali bi njih otroci že z mlekom ljubezen do rodne zemlje.

Šest in dvajset let je minolo od tega časa. Čehi so v tej dobi silno napredovali v vsakem oziru. Tudi pri nas se je marsikaj izpremenilo; ali kako daleč smo zaostali za severnimi brati! Kje vidiš pri nas tisto navdušenje za domovino? Kje tisto žilavo potezanje za narodne pravice? Ves česki narod — od najpriprostejega seljaka do najimunitnejšega mestjana — prešinja danes globoka narodna zavest. Kako je pa pri nas? Oj žalostna majka! Po uradih, skorej vsakojakih, se nemškutari; v šoli vbijajo učitelji deci naši okorne nemške besede v glavo; po trgih in mestih se sliši večjidel nemška govornica. Če se snideta dva v gospodskih suknhah, govornita brž blaženo nemščino. Nikjer ni oduševljenosti